

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Feminismens ambivalenta förhållande till moderskap

Nyman, Nina

Published in:
Hufvudstadsbladet

Publicerad: 09/05/2021

Document Version
(Referentgranskad version om publikationen är vetenskaplig)

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:
Nyman, N. (2021). Feminismens ambivalenta förhållande till moderskap. *Hufvudstadsbladet*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Idag 9 maj 2021

Nina Nyman

Byline: Doktorand i genusvetenskap vid Åbo Akademi

Kort rubrik: Moderskap och feminism

Lång rubrik: Feminismens ambivalenta förhållande till moderskap

”Feminism är nått man håller på med innan man får barn, sen vet man bättre” säger en kvinna i publiken åt mig i Sankt Petersburg våren 2017, och just då kommer min vän promenerande in i salen med min dotter i en bärsele på magen och bevisar motsatsen. Tolken som medierat samtalet mellan ryska och svenska ber min vän stanna kvar och publiken får veta att han inte ens är far till barnet. Jag känner en liten sjunkande känsla av att det alla kommer ta med sig av mitt föredrag är att jag lyckats dressera en man att ta hand om ett barn. Alla de andra feministiska frågorna som behandlats under kvällen sjunker lätt undan för närheten av män och barn.

Moderskap är ett ambivalent tema för feminister. Det visade till exempel debatten om moderskap i olika finlandssvenska medier vårvintern 2020 som startades av Ida Henriksons essä för Svenska Yle. Grundproblematiken är eventuellt det att feminism som frihetsrörelse har velat ge kvinnor möjligheter att välja att *inte* bli föräldrar, utan att ett sånt val ska vara stigmatiserande och att det i sin tur har blivit en viktig del av (själv)bilden av den feministiska rörelsen.

Samtidigt har feminister såklart på mångfasetterade sätt arbetat för att också de av oss som är mödrar ska få det bättre (tänk på frågor som till exempel barndagvård och delad föräldrapeng). Moderskap och feminism är på inget sätt motsatser. Ändå kryper det lätt fram en ambivalens då de möts. Henrikson lyfte upp det i sin essä, jag har behandlat den i ett kapitel i antologin *Denna framtid är vår* (2019) och när jag sommaren 2018 intervjuade Carita Nyström tog hon också upp den. I sin bok *Återväxt* (1982) skriver Nyström om hur feminister i flera länder i slutet av 70-talet möttes av bristande förståelse i sina kvinnogrupper efter att de blivit mammor. Fyrtio år senare beskriver Henrichsson något liknande. Varför?

Moderskapets roll i den feministiska kampen förpassas lätt till en position av förtyckt, inte till en position av, till exempel, kunskap och motstånd. Erfarenheten av att vara mamma kan på ett individuellt plan så klart innehålla allt det här, för mig själv åtminstone oftast i en konstant råddig sammanblandning, dagligen. Men moderskapets position i feministisk politik och teori tenderar lätt vara problemfokuserad på ett sätt som gör att beskrivningar av moderskapets positiva eller stärkande sidor snabbt tolkas som endera konservativa eller flummigt romantiserande. Det här är inte bra, för feminism är verkligen inte något man håller på med bara före man får barn.

Det finns knappas några lätta patentlösningar för att råda bot på det här dilemmat, men ett första steg kunde vara att tänka på olika sätt som man skulle kunna förhålla sig feministiskt till morsdagsfirandet. Om vi accepterar att moderskap kan vara ett feministiskt arbete bland andra feministiska arbeten, då kan morsdagen firas som något mitt emellan kvinnornas internationella kampdag och arbetarnas dag första maj.

Med andra ord, glad kampdag till alla er feministiska mödrar!